



NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA



Kuriamė
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiklos programa

Finansuojama Europos socialinio fondo lėšomis

5 tema: Skaitmeninių mokymosi priemonių naudojimas

5 internetinis seminaras

2023 m. sausio 31 d.

14.00–18.00 val.

Jane English ir Jane Doughty

5 internetinis seminaras. Mokymosi pasiekimai

- Apžvelgti, kaip kitos šalys diegia skaitmeninį švietimą
- Suprasti žiniasklaidos priemonių raštingumo indeksą ir jo reikšmę netikroms naujienoms
- Apsvarstyti, kaip Suomija sprendžia netikrų naujienų problemą, ir išsiaiškinti, ko galėtų pasimokyti Lietuva

Estija

Nepriklausomybė 1991 m.

Intensyvus švietimo sistemos modernizavimas

Naudojamos IRT socialinės plėtros labui

Pagrindiniai IRT kursai mokytojams (40 valandų) 1997 m.

Pažangesni kursai – 1999 m.

Mokykloms suteikiami kompiuteriai ir interneto prieiga 2000 m.

2001 m. visos mokyklos prijungtos prie interneto

Įkurta „IT akademija“

Taline sukurta „Skype“

Estija

Estijoje vaiko mokymosi sėkmė mažiau nei bet kur kitur priklauso nuo jo tėvų turto. Kitaip tariant, socialinė kilmė neturi įtakos išsilavinimui

tai šalis, kurioje mokytojų atlyginimai auga sparčiausiai (vos per penkerius metus vidutinis atlyginimas išaugo 50 proc.)

„Morning Future“ 2018 m. kovas

Estija

Estija tapo skaitmeninio švietimo pavyzdžiu, nes estai IRT panaudojo švietimui.

1,3 mln. gyventojų turinti Baltijos šalis

Tapo aukštųjų technologijų skaitmenine visuomene

99 proc. viešųjų paslaugų teikiamos 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę

Prieš Covid pandemiją 99 % mokyklų naudojo el. sprendimus

Estija

- Iki 2000 m. kiekviena klasė turėjo kompiuterį ir buvo prijungta prie interneto
- Nemokama kompiuterija skirta 10 % gyventojų
- 2000 m. internetu naudojosi 29 % estų
- 2016 m. – 91 %

Estija

Estija turi visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategiją, kuri apima ir skaitmeninę transformaciją.

2015 m. suskaitmeninta visa mokomoji medžiaga

Svarbus mokytojų profesinis tobulėjimas

Švietimo sistemoje naudojami išmanieji skaitmeniniai sprendimai

Estijos mokyklos – debesyse

Estijos mokyklų medžiaga – debesyse

95 % mokyklų naudoja elektroninius sprendimus

Tėvai, mokytojai ir vaikai gali bendradarbiauti ir organizuoti

Sukurta švietimo įmonių steigimo sistema

Mokykloms teikiamos privataus sektoriaus elektroninės paslaugos

Estija. Kaip jiems tai pavyko?

Aiškų skaitmeninės kompetencijos modelis

Skaitmeninė kompetencija – viena iš aštuonių pagrindinių kompetencijų, vadinama technologijų ir inovacijų kompetencija

ES „DigCompEDU“ paremtas modelis

Aiškūs vertinimo kriterijai kiekvienos mokyklos pakopos pabaigoje

„Proge Tigers“, entuziastingi mokytojai, įdomios galimybės, darželiai ir mokyklos

„Ko mokome, kai mokome vaikus programuoti? Mes mokome jus mąstyti“, – sako Estijos [„ProgeTiger“](#) programos vadovė Kristi Salum.

Estų receptas. Kaip technologijas pritaikyti vaikams

Kelio ženklai. Suraskite pirmuosius bendraminčius, susižavėjusius technologijomis.

Kontaktų kūrimas. Plačiau pristatykite savo įdomią veiklą platesnei mokyklos ir namų bendruomenei, kad galėtumėte pasiekti kitų darželių ir mokyklų mokytojus ir mokinius.

Sistema ir bendradarbiavimas. Kad tai pavyktų, reikia sisteminio požiūrio. Slaptasis „ProgeTiger“ programos ginklas yra tai, kad visos mūsų veiklos yra tarpusavyje susijusios ir padeda viena kitai

Estija. Kaip jiems tai pavyko?

Kodavimas vaikų darželyje – „Qobo“

Pradinė mokykla – mobiliųjų programėlių programavimas ir skaitmeninis saugumas – „Kodu Game Lab“, „Scratch“

Vidurinė mokykla – programavimo kalbos – „Python“, „JavaScript“, kibernetinis saugumas

Vidurinė mokykla – IRT įvairovė, padedanti pasirinkti profesiją

Estijos įtaka

Interneto prieigos diegimas visose Estijos mokyklose

Mokyklų kompiuterių klasėse atnaujintos kompiuterių klasės

Daugiau nei 85 % mokyklų naudoja e-Kool (el. mokyklą)

Mokiniai naudojasi el. mokyklos platforma

Skaitmeninės dienos

Mokymo ir mokymosi išteklių internete

Internetinis šaltinis „e-Schoolbag“

Grupės sesija Nr. 1

Kokių skaitmeninio švietimo poveikio mokiniams ir platesnei Lietuvos visuomenei siekių turite?

Kokių idėjų pasisėmėte iš Estijos modelio?

Skaitmeninės žiniasklaidos raštingumo apibrėžimas

Atsakingai rinkti ir gauti informacijos

Analizuoti įvairių formų pranešimus, nustatant autorių, tikslą ir požiūrį bei įvertinant turinio kokybę ir patikimumą.

Kurti įvairių formų turinį, naudojant kalbą, vaizdus, garsą ir naujas skaitmenines priemones bei technologijas.

Apmąstyti savo elgesį ir bendravimo elgseną taikant socialinės atsakomybės ir etikos principus.

Imtis socialinių veiksmų dirbant individualiai ir bendradarbiaujant, dalijantis žiniomis ir sprendžiant problemas

Skaitmeninės žiniasklaidos raštingumo apibrėžimas

[Renee Hobbs knygoje „Skaitmeninis ir žiniasklaidos raštingumas“](#): Skaitmeninis ir žiniasklaidos raštingumas – tai „gyvenimo įgūdžių, kurie būtini norint visapusiškai dalyvauti mūsų žiniasklaidos prisotintoje, informacijos turtingoje visuomenėje, visuma. Jie apima šiuos gebėjimus:

Atsakingai rinkti ir gauti informacijos

Analizuoti įvairių formų pranešimus, nustatant autorių, tikslą ir požiūrį bei įvertinant turinio kokybę ir patikimumą“

Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo indeksas

Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo indeksas sudaromas pagal Atviros visuomenės instituto Sofijoje Europos politikos iniciatyvą (EuPI). Remiantis žiniasklaidos laisvės, švietimo ir pasitikėjimo žmonėmis rodikliais, indekse vertinamas 41 Europos šalies atsparumas netikroms naujienoms.

„Švietimas prieš reguliavimą“

Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo indekso ataskaitose pasisakoma už „švietimą prieš reguliavimą“

2017 m. buvo įtrauktos 35 šalys
2022 m. – 41 šalis

Rodikliai

Žiniasklaidos laisvė

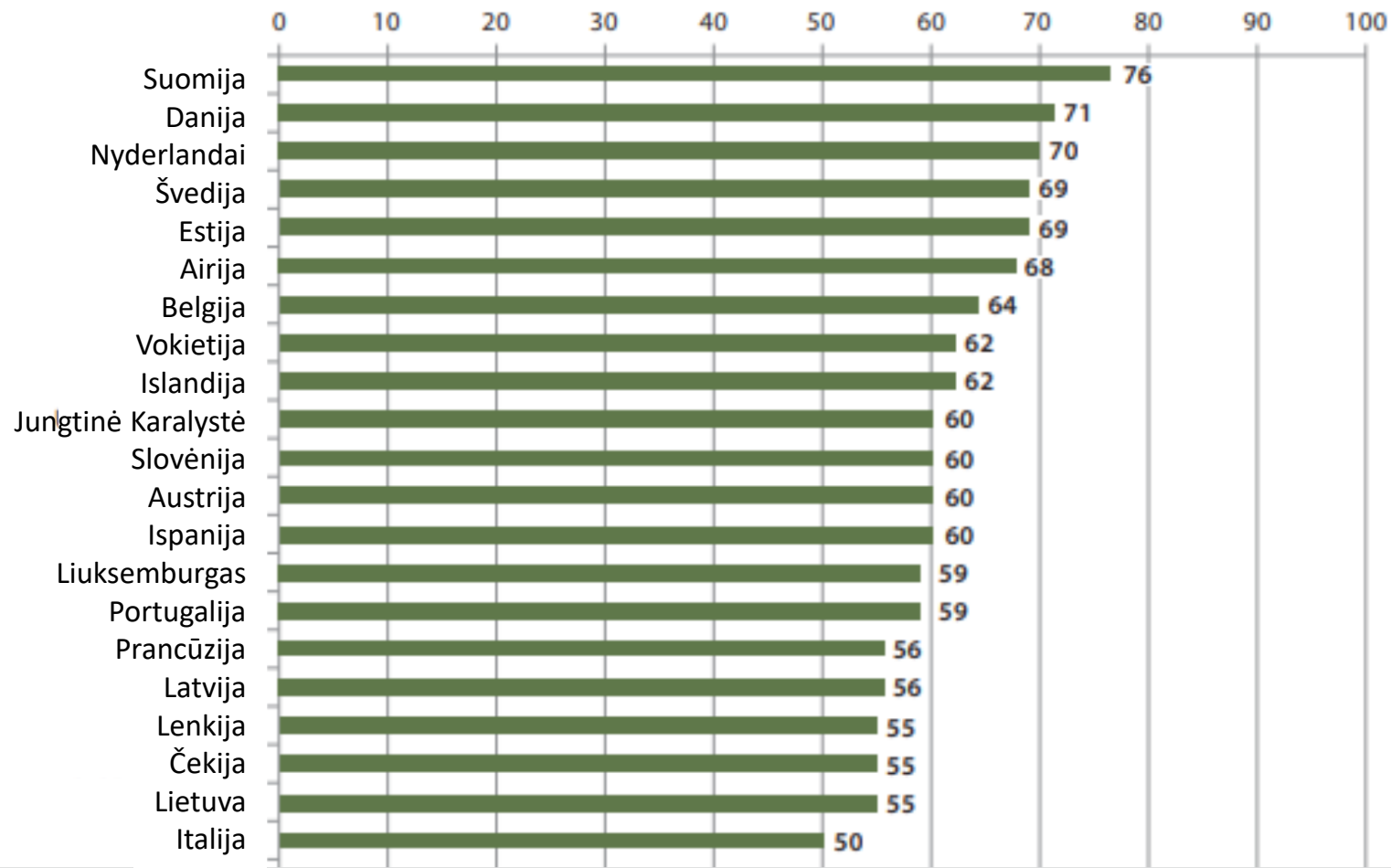
„Pisa“ skaitymo gebėjimai

El. dalyvavimas

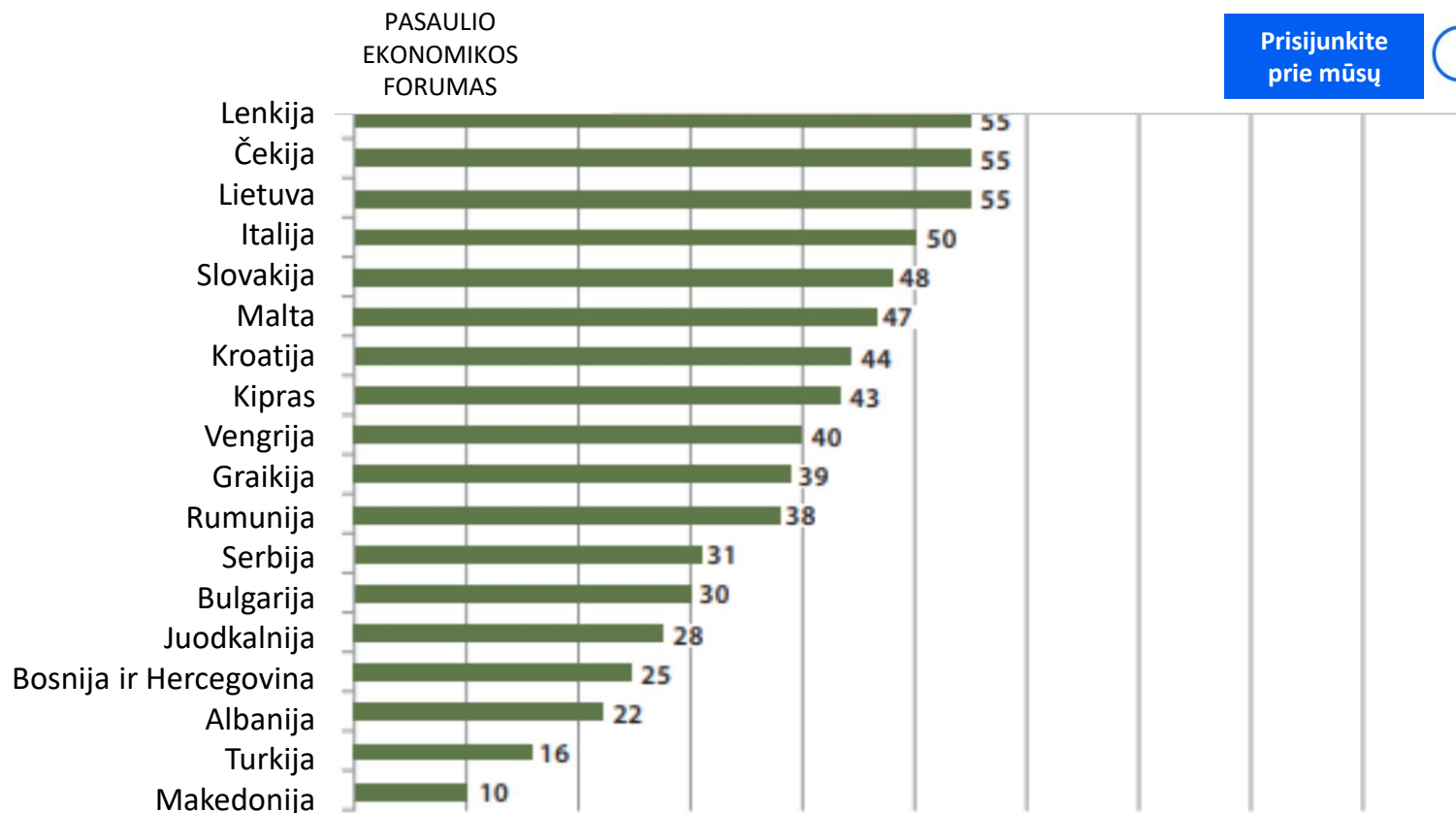
Pasitikėjimas žmonėmis

Atviros
visuomenės
instituto Sofijoje
sudarytas
žiniasklaidos
priemonių
naudojimo
raštingumo
indeksas.

2018 m. žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo indeksas



Atviros visuomenės instituto Sofijoje sudarytas [žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo indeksas.](#)



1 pav. Paveikslėlyje pavaizduotos 35 Europos šalys, įtrauktos į indeksą, išdėstytos pagal žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo balus. Indekse naudojami standartizuoti balai nuo 100 iki 0 (nuo aukščiausio iki žemiausio).

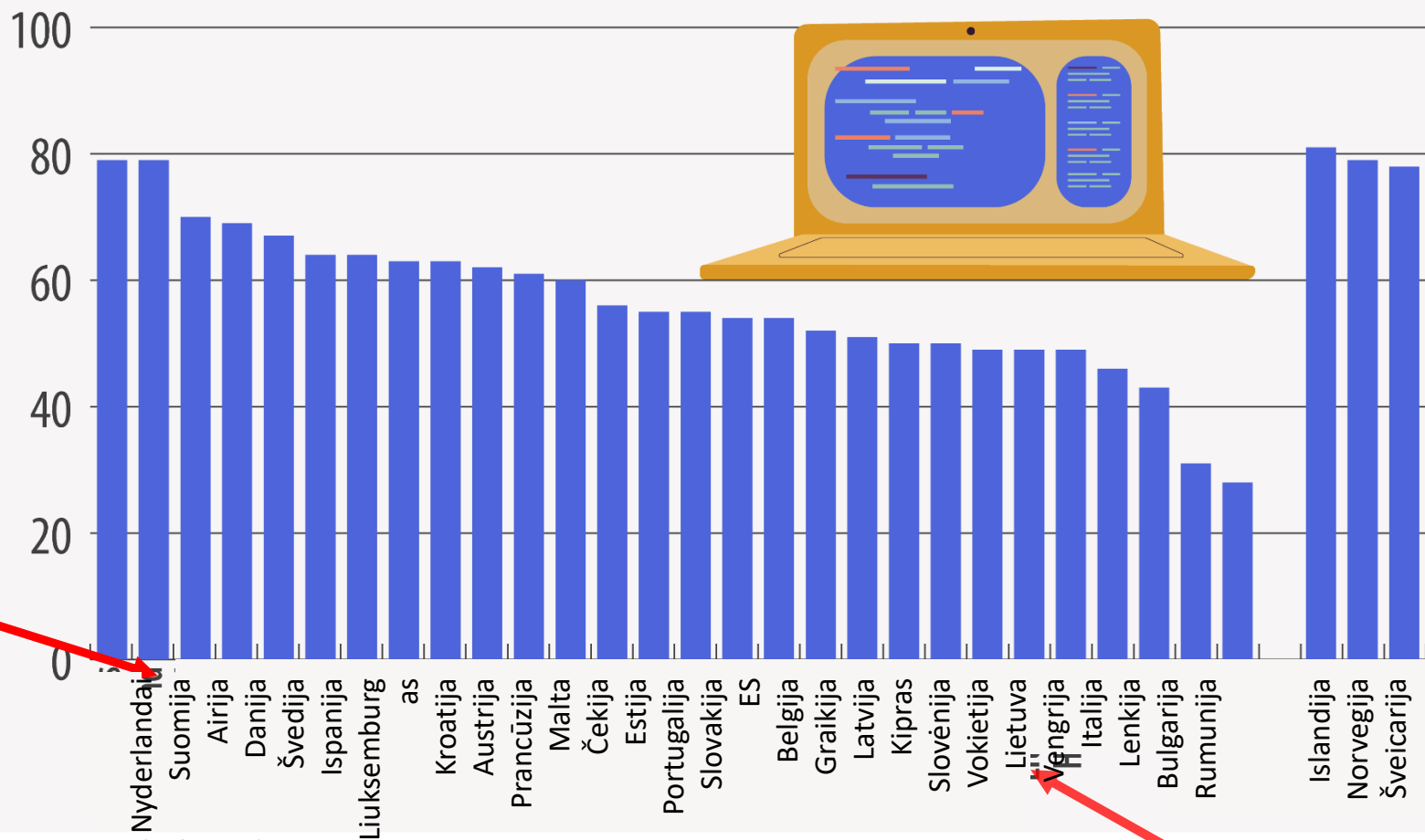
Education is at the heart of Finland's strategy to combat fake news. Image: Open Society Institute – Sofia

Trumpa pertrauka

Pirmoji 30 minučių pertrauka prieš pereinant prie Suomijos ir netikrų naujienų

Suomija

2021 m. žmonės, turintys bent pagrindinius bendruosius skaitmeninius įgūdžius
(16-74 m. amžiaus žmonių %)



Suomija ir netikros naujienos

Švietimo naudojimas kovai su netikromis naujienomis

Atspariausia dezinformacijai šalis

Susirūpinimas dėl skaitmeninių gaisrų

Tyrimai rodo teigiamą ryšį tarp išsilavinimo lygio ir atsparumo netikroms naujienoms - *Atviros visuomenės institutas*

Suomijos faktų knyga (Faktabaari) mokykloms

Profesionalūs faktų tikrinimo metodai

Gerai tyrimų įgūdžiai

Kritinis mąstymas

Nuoseklus vyriausybės atsakas



Trys pagrindinės sritys



klaidinga informacija
arba „klaidos“
(„misinformacija“)



apgaulinga informacija
arba „apgaulės“
(dezinformacija)



žalinga informacija arba
„gandai“
(„malinformacija“)

- Klaidinga informacija arba „klaidos“ („misinformacija“)
- Apgaulinga informacija arba „apgaulės“
(dezinformacija)
- Žalinga informacija arba „gandai“ („malinformacija“)

„FactBar EDU“ Faktų tikrinimas pedagogams ir būsimiems rinkėjams

Vaikai ir paaugliai nuo mažens patiria komunikacijos poveikį, todėl jiems reikia padėti atskirti patikimą informaciją nuo nepatikimos, taip pat nuoširdų bendravimą nuo sąmoningo manipuliavimo. *„FactBar EDU“ Faktų tikrinimas pedagogams ir būsimiems rinkėjams*

Kritinio mąstymo ugdymas

1. paaiškinti neaiškia informaciją ir perfrazuoti argumentus (pvz., vertinant rinkimų ar reklamines kampanijas arba tinklaraščio įrašus)
2. atpažinti ir įvertinti argumentus, su kuriais susiduria bendraudami
3. palyginti vienas kitam prieštaraujančius teiginius apie tikrovę ir, vertindami prieštaravimus (pvz., remdamiesi faktais), pasikliauti savo nuomone
4. praktikuoti metakogniciją, t. y. apmąstyti savo mąstymo būdą ir sąmoningai apmąstyti nuomonės formavimą

Faktų tikrinimas klasėje

Pasirinkite teiginį, kurį norite patikrinti

- Išnagrinėkite teiginį naudodamiesi įvairiais šaltiniais
- Parašykite faktų patikrinimo ataskaitą remdamiesi atradimais
- Pristatykite savo išvadas likusiai klasei ir priimkite galutinį sprendimą
- Paskelbkite rezultatus ir dalinkitės jais, pvz., tinklaraščio teksto ar pristatymo pavidalu

Šaltiniai, kurie gali būti naudojami teiginiams, pvz.:

- Interviu su politikais laikraščiuose
- „YouTube“ vaizdo įrašai
- Socialinė žiniasklaida, naujienų svetainės ir tinklaraščiai
 - Socialinėje žiniasklaidoje pasklidę gandai ir grandininiai laiškai
- Mokykliniai vadovėliai arba negrožinės literatūros kūriniai

Netikros naujienos

„Turime išugdyti naują kritiškai mąstančių žmonių kartą,“ – sakė Jean-Pierre Bourguignon, Europos mokslinių tyrimų tarybos pirmininkas, Pasaulio ekonomikos forumo [Naujujų čempionų metiniame susitikime](#) rugsėjo mėnesį.

„Šią problemą turime spręsti didindami naujienų raštingumą, o mūsų pedagogų ir visos visuomenės uždavinys – išmokyti vaikus protingai abejoti ir suprasti, kad netikrumą galima kiekybiškai įvertinti ir išmatuoti.“

Netikros naujienos

Apgaulė – dezinformacijos pavyzdys. Kai kas nors sąmoningai dalijasi melaginga informacija, norėdamas įtikinti žmogų tuo, kas neatitinka tikrovės

Internetinis iššūkis – tai internetinė veikla, kurios metu paprastai dalijamasi paveikslėliu ar vaizdo įrašu, kaip atliekate nustatytą užduotį

Internetinė apgaulė – tai situacija, kai nusikaltėliai naudojami internetinėmis platformomis, kad apgaule priverstų žmogų pasidalyti asmenine informacija, pvz., paskyros prisijungimo vardais ar banko duomenimis.

Kas internete yra tikra, o kas – netikra?

Internetė skleidžiama klaidinga informacija vadinama „misinformacija“ arba dezinformacija. Dažniausiai jos vadinamos „netikromis naujienomis“ arba „melagingomis naujienomis“.

„**Misinformacija**“ – tai atvejis, kai klaidinga informacija dalijamasi atsitiktinai, neturint tikslo pakenkti. Pavyzdžiui, dalijimasis netiksliomis nuotraukomis, citatomis ar datomis internete, nes tikite, kad jos yra teisingos.

Dezinformacija – tai melaginga informacija, kuria sąmoningai dalijamasi siekiant suklaidinti ir pakenkti. Pavyzdžiui, išgalvotos naujienų istorijos ir politinė propaganda

Sniegas ant Egipto piramidžių



**JAUNIMUI AKTUALŪS NETIKRŲ
NAUJIENŲ PAVYZDŽIAI
JAUNIMO DARBUOTOJŲ IR
MOKYTOJŲ INTERNETINIO
RAŠTINGUMO UGDYMAS,
DAUGIAUSIA DĖMESIO
SKIRIANT NETIKROMS
NAUJIENOMS - Erasmus +**

Maiklas Džeksonas vis dar gyvas

Santrauka: 2014 m. paskelbtame vaizdo įrašo teigiama, kad Maiklas Džeksonas tebėra gyvas ir pabėgo į Los Andželą.

Gerbiamas muzikos žurnalas „New Musica Express“ teigia, kad vartotojas BeLiEve reguliariai skelbia vaizdo įrašus, kuriuose teigiama, kad M. Jacksono mirtis buvo apgaulė, o oficialiai Maiklas Džeksonas yra miręs ir palaidotas

JAUNIMUI AKTUALŪS NETIKRŲ NAUJIENŲ PAVYZDŽIAI

JAUNIMO DARBUOTOJŲ IR MOKYTOJŲ INTERNETINIO RAŠTINGUMO UGDYMAS, DAUGIAUSIA DĖMESIO SKIRIANT NETIKROMS NAUJIENOMS - Erasmus +

▪



Michaelas Jacksonas vis dar gyvas ne tikra šokiruojantis įrodymas koroneris

113 586 peržiūros

👍 507

💬 40

DALYTIS

...



BeLiEve

PRENUMERUOTI 30 T.

Paskelbta 2014 m. birželio 17 d.

Michaelas Jacksonas vis dar gyvas ne tikra šokiruojantis įrodymas koroneris
Vokietijos vyriausybė sako koroneris žino, kad vaizdo įrašas yra netikras netikras
vaizdo įrašas jie padarė dirbo reklamuoti faktinį vaizdo įrašą kaip netikrą

Kūrėjas

[BeLiEve](#)

Kategorija

[Žmonės ir tinklaraščiai](#)

Licencija

Standartinė "YouTube" licencija

Grupės sesija Nr. 2

Kokiu būdu netikros naujienos yra Lietuvos problema?

Kas daroma siekiant padėti mokytojams kovoti su netikromis naujienomis?

Kas daroma, kad mokiniai būtų mokomi, kaip kovoti su netikromis naujienomis?

Trumpa pertrauka

Trumpa pertrauka prieš pereinant prie Škotijos

Mokymosi ir mokymo gerinimas naudojant skaitmenines technologijas. Škotija

Nacionalinė strategija, kuria siekiama užtikrinti, kad visi mokiniai ir pedagogai galėtų naudotis skaitmeninių technologijų teikiamais privalumais ugdymo procese.

Tinkamai ir veiksmingai naudojamos skaitmeninės technologijos **gali pagerinti mokymąsi ir mokymą** visose kompetencijos ugdymo programos dalyse, suteikti visiems mokiniams **gyvybiškai svarbių skaitmeninių įgūdžių** ir **pagerinti mokymosi rezultatus.**

Mokymosi ir mokymo gerinimas naudojant skaitmenines technologijas. Škotija

Ugdyti mūsų pedagogų įgūdžius

Pagerinti prieigą

Peržiūrėti mokymo programą ir vertinimo sistemą

Įgalinti lyderius

Mokymosi ir mokymo gerinimas naudojant skaitmenines technologijas. Škotija

Škotijos vyriausybės ir nacionalinių institucijų vaidmuo

Vietos institucijų vaidmuo

Švietimo įstaigų vaidmuo

3 grupės diskusija

Jums buvo pateikta Škotijos dokumento santrauka

„Mokymosi ir mokymo gerinimas naudojant skaitmenines technologijas“

Jame išskiriamos keturios pagrindinės sritys, kaip šios sritys dera su Lietuvoje atliekamu darbu?

Jame nurodomi trijų skirtingų pagrindinių suinteresuotųjų šalių vaidmenys, kaip jų vaidmenys skiriasi nuo tų pačių suinteresuotųjų šalių vaidmenų Lietuvoje?

Ačiū jums!

Dėkojame jums už jūsų šiandieninį indėlį ir tikimės susitikti šeštajame internetiniame seminare

2023 m. vasario 3 d.

14.00–18.00 val.